

Šifra kandidata:
A jelölt kódszáma:

Državni izpitni center

SPOMLADANSKI IZPITNI ROK
TAVASZI VIZSGAIDŐSZAK

SOCIOLOGIJA SZOCIOLÓGIA

≡ Izpitna pola 1 ≡
1. feladatlap

Strukturirane naloge / *Strukturált feladatok*

Torek, 2. junij 2020 / 90 minut
2020. június 2., kedd / 90 perc

*Dovoljeno gradivo in pripomočki:
Kandidat prinese nalivno pero ali kemični svinčnik.*

*Engedélyezett segédeszközök:
a jelölt töltőtollat vagy golyóstollat hoz magával.*

SPLOŠNA MATURA
ÁLTALÁNOS ÉRETTSÉGI VIZSGA

Navodila kandidatu so na naslednji strani.
A jelöltnek szóló útmutató a következő oldalon olvasható.

NAVODILA KANDIDATU

Pazljivo preberite ta navodila.

Ne odpirajte izpitne pole in ne začenjajte reševati nalog, dokler vam nadzorni učitelj tega ne dovoli.

Prilepite kodo oziroma vpišite svojo šifro (v okvirček desno zgoraj na prvi strani).

Izpitna pola vsebuje 4 strukturirane naloge, od katerih izberite in rešite 2. Število točk, ki jih lahko dosežete, je 40; vsaka naloga je vredna 20 točk.

V preglednici z "x" zaznamujte, kateri nalogi naj ocenjevalec oceni. Če tega ne boste storili, bo ocenil prvi dve nalogi, ki ste ju reševali.

1.	2.	3.	4.

Rešitve pišite z nalivnim peresom ali s kemičnim svinčnikom v izpitno polo v za to predvideni prostor **znotraj okvirja**.

Pišite čitljivo. Če se zmotite, napisano prečrtajte in rešitev zapišite na novo. Nečitljivi zapisi in nejasni popravki bodo ocenjeni z 0 točkami.

Zaupajte vase in v svoje zmožnosti. Želimo vam veliko uspeha.

ÚTMUTATÓ A JELÖLTNEK

Figyelmesen olvassa el ezt az útmutatót!

Ne lapozzon, és ne kezdjen a feladatok megoldásába, amíg azt a felügyelő tanár nem engedélyezi!

Ragassza vagy írja be kódszámát a feladatlap első oldalának jobb felső sarkában levő keretbe!

A feladatlap 4 strukturált feladatot tartalmaz, ebből válasszon ki és oldjon meg kettőt! Összesen 40 pont érhető el, egy-egy feladat 20 pontot ér.

A táblázatban jelölje meg x-szel, melyik feladatokat értékelje az értékelő! Ha ezt nem teszi meg, az értékelő tanár az első két megoldott feladatot értékeli.

1.	2.	3.	4.

Válaszait töltőtollal vagy golyóstollal írja a feladatlap erre kijelölt helyére, **a kereten belülre!** Olvashatóan írjon! Ha tévedett, a leírtat húzza át, majd válaszát írja le újra! Az olvashatatlan válaszokat és a nem egyértelmű javításokat 0 ponttal értékeljük.

Bízzon önmagában és képességeiben! Eredményes munkát kívánunk!

M 2 0 1 5 2 1 1 1 M 0 3

Prazna stran

Üres oldal

OBRNITE LIST.
LAPOZZON!

V sivo polje ne pišite. / A szürke mezőbe ne írjon! V sivo polje ne pišite. / A szürke mezőbe ne írjon! V sivo polje ne pišite. / A szürke mezőbe ne írjon!

1. Odločanje v skupnosti / *Döntéshozatal a közösségben*

1.1. Opredelite družbeno moč.

Határozza meg a társadalmi erőt!

(1 točka/pont)

Vir 1 / 1. forrás

Četudi je bil vladar nesposoben, so se zaradi prepričanja, da človek postane monarh po božji volji, le redko zatekali k odstavitvi. Če je Bog kralja posadil na prestol – in ta vera je bila neizpodbiten del vladarske legitimnosti – ga tudi odstrani lahko le on.

(Evans, R. (2017): Norost kralja Donalda, Global, september 2017, str. 102)

1.2. Max Weber je glede na izvor legitimnosti razlikoval več tipov legitimne oblasti. Imenujte tip oblasti, ki ga lahko razberete iz besedila v viru 1.

Max Weber a legitimitás eredete szempontjából a legitim hatalom több típusát különbözteti meg. Nevezze meg a hatalom azon típusát, amelyre az 1. forrás utal!

(1 točka/pont)

1.3. Navedite še dva tipa oblasti, ki nista opisana v viru 1, in enega izmed njiju podrobneje predstavite.

Nevezzen meg még két olyan hatalomtípust, amelyre az 1. forrás nem utal! Egyiket közülük részletesebben mutassa is be!

Prvi tip oblasti / *A hatalom első típusa:* _____

Drugi tip oblasti / *A hatalom második típusa:* _____

(1)

Izbrani tip oblasti / *A kiválasztott hatalomtípus:* _____

Predstavitev izbranega tipa oblasti / *A kiválasztott hatalomtípus bemutatása:* _____

---

(2)
(3 točke/pont)

1.4. Dopolnite. / *Egészítse ki!*

Po Maxu Weberu ima država na svojem ozemlju zakonit monopol nad sredstvi _____.

Max Weber szerint az államnak a saját területén törvényes monopóliuma van a/az

_____ *eszközei felett.*

(1 točka/pont)

Vir 2 / 2. forrás

Neusmiljeni, nasilni in nepopustljivi Francisco Franco se je na oblast povzpel z vojaško podporo nacistične Nemčije in Mussolinijeve Italije. Preden si je leta 1939 prisvojil popolno oblast, je pobil več tisoč nasprotnikov. Razglasil se je za el caudilla – špansko različico firerja. Med državljsansko vojno in v prvih letih diktature so njegove nasprotnike zapirali v koncentracijska taborišča. Tam naj bi usmrtili tristo tisoč ljudi. [...] Predstavljal se je za zaščitnika »katoliške Španije« in za sovražnika brezbožnega komunizma. Njegova politika je bila sovražna do žensk, ki niso smele biti učiteljice, sodnice, niso smele imeti bančnega računa in celo zapustiti nasilnega soproga. Razveljavil je zakone, ki niso bili sklenjeni v skladu s katoliško doktrino. Prepovedal je marsikaj, med drugim ločitev, kontracepcijo, splav in homoseksualnost.

(Brown, D. (2017): Izvor, Mladinska knjiga, Ljubljana, str. 174–175)

1.5. Kako imenujemo državo, opisano v viru 2? Obkrožite pravilno rešitev.

Hogyan nevezzük a 2. forrásban leírt államot? Karikázza be a helyes választ!

- A Avtonomna država. / *Autonóm állam.*
- B Avtoritetna država. / *Autoritet állam.*
- C Avtoritarna država. / *Autoritárus állam.*
- D Avtoritarna država. / *Autorituális állam.*

(1 točka/pont)

1.6. Navedite tri značilnosti v viru 2 predstavljene države.

Nevezze meg a 2. forrásban bemutatott állam három jellegzetességét!

Prva značilnost / *Első jellegzetesség:*

_____ (1)

Druga značilnost / *Második jellegzetesség:*

_____ (1)

Tretja značilnost / *Harmadik jellegzetesség:*

_____ (1)
(3 točke/pont)

1.7. Predstavite eno značilnost modernih t. i. »catch-all« političnih strank.

Mutassa be a modern, ún. „catch-all“ politikai pártok egy jellegzetességét!

_____
_____ (1 točka/pont)

1.8. Navedite dve razliki, po katerih se interesne skupine razlikujejo od političnih strank.

Adjon meg két különbséget, aminek tekintetében az érdekcsoportok eltérnek a politikai pártoktól!

Prva razlika / *Első különbség:* _____ (1)

Druga razlika / *Második különbség:* _____ (1)
(2 točki/pont)

- 1.9. V Ustavi Republike Slovenije je zapisano, da vsak polnoletni državlján poseduje pravico odločanja na štirih različnih vrstah državnih volitev. Zapišite štiri vrste volitev, ki potekajo v Republiki Sloveniji.

A Szlovén Köztársaság Alkotmányában le van fektetve, hogy minden nagykorú állampolgár rendelkezik azzal a joggal, hogy négy különféle országos választáson hozhat döntést. Nevezze meg azt a négyféle választást, amelyekre sor kerül a Szlovén Köztársaságban!

Prva vrsta volitev / A választások első fajtája: _____

Druga vrsta volitev / A választások második fajtája: _____

Tretja vrsta volitev / A választások harmadik fajtája: _____

Četrtá vrsta volitev / A választások negyedik fajtája: _____

(3 točke/pont)

- 1.10. Kako imenujemo tip demokracije, za katerega je značilno, da večino odločitev sprejemajo izvoljeni predstavniki?

Hogyan nevezzük a demokrácia azon típusát, amelyre jellemző, hogy a döntések többségét a megválasztott képviselők fogadják el?

_____ (1 točka/pont)

Vir 3 / 3. forrás

Pomislite na primer na sodobno bolnišnico. Receptorka vam ob prihodu izroči standardiziran obrazec in vam zastavi vnaprej določena vprašanja. Vaše odgovore posreduje medicinski sestri, ki jih primerja s predpisi bolnišnice, da bi se odločila, na katere uvodne preiskave naj vas pošlje. Nato vam izmerijo krvni tlak in srčni utrip ter vam vzamejo kri. Zdravnik preuči izvide prvih preiskav in se po strogo predpisanem postopku odloči, na kateri oddelek vas bo poslal. Na oddelku vas pošljejo na veliko temeljitejše preiskave, na primer rentgensko ali magnetnoresonančno slikanje, kot zahtevajo debeli medicinski priročniki. Specialisti nato izvide analizirajo glede na znane statistične podatkovne zbirke ter se odločijo, kakšna zdravila vam bodo predpisali in na katere dodatne preiskave vas bodo poslali.

Ta algoritemski ustroj poskrbi za to, da v bistvu ni pomembno, kdo dela na recepciji oziroma katera medicinska sestra in zdravnik sta takrat v službi. Njihov značaj, politično stališče in trenutno razpoloženje niso pomembni. Dokler vsi upoštevajo predpise in postopke, imajo dobre možnosti, da vas pozdravijo. Po tem algoritemskem idealu je vaša usoda v rokah »sistema«, ne pa v rokah smrtnikov iz mesa in krvi, ki so se takrat znašli na tem ali onem delovnem mestu.

(Harari, Y. N. (2017): HOMO DEUS – Krátka zgodovina prihodnosti, Mladinska knjiga, Ljubljana, str. 162–163)

- 1.11. Kako je Max Weber poimenoval v viru 3 opisano organizacijo?

Hogyan nevezte meg Max Weber a 3. forrásban leírt szervezetet?

_____ (1 točka/pont)

- 1.12. Navedite dve značilnosti v viru 3 opisane organizacije.

Adja meg a 3. forrásban leírt szervezet két jellegzetességét!

Prva značilnost / Első jellegzetesség: _____ (1)

Druga značilnost / Második jellegzetesség: _____ (1)

(2 točki/pont)

2. Religija in verovanjski sistemi / A vallás és a vallási rendszerek

Vir 1 / 1. forrás

Druge religije, zlasti džainizem, budizem in hinduizem, se še bolj vživljajo v živali. Poudarjajo povezavo med ljudmi in preostalim ekosistemom in njihova najvišja etična zapoved je, naj se izogibamo ubijanju vseh živih bitij. Medtem ko svetopisemska zapoved »Ne ubijaj« velja samo za ljudi, staroindijsko načelo *ahimsa* (nenasilje) zajema vsa čuteča bitja. Džainistični menihi so glede tega še posebej natančni. Usta si vedno zakrivajo z belo krpo, da ne bi vdihnili kakšne žuželke, med hojo pa imajo vedno v roki metlo, da lahko s poti nežno pometejo vsako mravljo in vsakega hrošča. (Harari, Y. N. (2017): HOMO DEUS – Kratka zgodovina prihodnosti, Mladinska knjiga, Ljubljana, str. 99)

- 2.1. V kateri tip religij po McGeejevi tipologiji uvrščamo džainizem in budizem in v katerega hinduizem? Pri vsakem navedite še po dva druga primera posameznega tipa religij.

McGee tipológiája szerint a vallás mely típusába sorolható a dzsainizmus és a buddhizmus, továbbá melyikbe a hinduizmus? Mindegyiknél adja meg az egyes vallástípusok még két másik példáját!

Džainizem in budizem sta / A dzsainizmus és a buddhizmus: _____ (1)

Navedite še dva primera tega tipa religij. / Adja meg e vallástípus még két példáját!

Prvi primer / Első példa: _____

Drugi primer / Második példa: _____ (1)

Hinduizem je / A hinduizmus: _____ (1)

Navedite še dva primera tega tipa religij. / Adja meg e vallástípus még két példáját!

Prvi primer / Első példa: _____

Drugi primer / Második példa: _____ (1)
(4 točke/pont)

- 2.2. Vir 1 nakazuje na dve med seboj povezani sestavini religij. Navedite ju in ponazorite z navedbo iz vira 1.

Az 1. forrás a vallás két, egymás közt összefüggő összetevőjére utal. Nevezze meg őket, majd szemléltesse is idézettel az 1. forrásból!

Prva sestavina / Első összetevő: _____ (1)

Ponazoritev z navedbo iz vira 1 / Szemléltetés idézettel az 1. forrásból: _____ (1)

Druga sestavina / Második összetevő: _____ (1)

Ponazoritev z navedbo iz vira 1 / Szemléltetés idézettel az 1. forrásból: _____ (1)
(4 točke/pont)

Vir 2 / 2. forrás

... prinese modernizacija zmanjšanje pomena magičnih in religioznih verovanj, mitov, vrednot in norm ter njihovo zamenjavo z idejami in pravili, ki jih legitimizirajo »tuzemski« ali »posvetni« argumenti in premisleki.

(Sztompka, P. (1993): The sociology of Social Change, Blacwells, Oxford, str. 76)

2.3. Kako imenujemo proces, ki je predstavljen v viru 2?

Hogyan nevezzük a 2. forrásban bemutatott folyamatot?

_____ (1 točka/pont)

2.4. Predstavite, kako se ta proces izraža.

Mutassa be, miben nyilvánul meg e folyamat!

V verovanju posameznikov / *Az egyének vallásosságában:* _____

_____
_____
_____ (2)

Na ravni družbe/države / *A társadalom/állam szintjén:* _____

_____
_____
_____ (2)
(4 točke/pont)

2.5. Katere pojave označujemo kot sekularno religijo?

Mely jelenségek jellemzik a szekuláris vallást?

_____
_____
_____ (2 točki/pont)

Vir 3 / 3. forrás

Družbeno šibkim so prepuščene tolažbe v smislu: prvi bodo zadnji in zadnji bodo prvi, družbeno močni pa si vzamejo nagrade. Razna »prevrednotenja vrednot«, s katerimi se tisto, kar je nedosegljivo, ovrednoti kot »grešno«, praviloma kažejo na to, da je bil zaradi družbeno pogojene nedosegljivosti nagrade v neki družbeni skupini ustvarjen kompenzator. Npr. skromnost, v katero si primoran, postane čednost.

(Smrke, M. (2000): Svetovne religije, FDV, Ljubljana, str. 36)

2.6. Navedite in kratko razložite družbeno funkcijo religije, na katero nakazuje vir 3.

Adja meg, majd röviden magyarázza meg a vallás azon társadalmi funkcióját, amelyre a 3. forrás utal!

Navedba / Megadás: _____ (1)

Razlaga / Magyarázat: _____
_____ (1)
(2 točki/pont)

2.7. Navedite in kratko razložite še eno družbeno funkcijo religije.

Adja meg, majd röviden magyarázza meg a vallás még egy társadalmi funkcióját!

Navedba / Megadás: _____ (1)

Razlaga / Magyarázat: _____
_____ (1)
(2 točki/pont)

2.8. Kako imenujemo pojav, katerega del so tudi nova religijska gibanja?

Hogyan nevezzük azt a jelenséget, amelynek részét képezik az új vallási mozgalmak is?

_____ (1 točka/pont)

3. Identiteta in kultura / *Az identitás és a kultúra*

3.1. Opredelite kulturo v sociološkem in antropološkem smislu.

Határozza meg a kultúra fogalmát szociológiai és antropológiai szempontból!

(2 točki/pont)

3.2. V povezavi z razumevanjem kulture pojasnite pojma kultiviranost in inkulturacija.

A kultúra értelmezésével összefüggésben magyarázza meg a kultiváltság és az inkulturáció fogalmát!

Kultiviranost / *Kultiváltság*: _____

---

(1)

Inkulturacija / *Inkulturáció*: _____

---

(1)

(2 točki/pont)

3.3. Opredelite družbene norme in pojasnite njihovo vlogo v družbi.

Határozza meg a társadalmi normákat, és magyarázza meg azok társadalmi szerepét!

Opredelitev norm / *A normák meghatározása*: _____

---

(2)

Vloga norm / *A normák szerepe*: _____

---

(1)

(3 točke/pont)

3.4. Vrednote so pomemben del kulture ter se spreminjajo na individualni in družbeni ravni. Pojasnite, zakaj se vrednote spreminjajo na družbeni ravni, in predstavite primer.

Az értékek a kultúra fontos részét képezik, és változnak az egyén és a társadalom szintjén is. Magyarázza meg, hogy az értékek miért változnak a társadalom szintjén! Adjon meg erre egy példát is!

Pojasnitev / *Magyarázat*: _____

---

(2)

Primer / *Példa*: _____

---

(1)

(3 točke/pont)

3.5. Kako imenujemo spodaj opisana procesa? / *Hogyan nevezzük az alul leírt két folyamatot?*

Proces, v okviru katerega prišleki opuščajo svojo kulturo in prevzemajo značilnosti kulture, v katero prihajajo.

Azt a folyamatot, amelynek keretében a bevándoroltak felhagynak a kultúrájukkal, és átveszik azon kultúra jellegzetességeit, amelybe belekerültek.

_____ (1)

Proces kulturnega prilagajanja priseljencev družbi, v katero so se priselili.

A bevándoroltak kulturális alkalmazkodásának folyamatát abban a társadalomban, amelybe átköltöztek.

_____ (1)

(2 točki/pont)

3.6. Kako imenujemo prakso presojanja drugih kultur s stališča njihovih lastnih kulturnih standardov? Obkrožite pravilno rešitev.

Hogyan nevezzük azt a gyakorlatot, amikor a más kultúrákat az ahhoz a kultúrához tartozók kulturális standardjainak tükrében ítéljük meg? Karikázza be a helyes választ!

- A Kulturni subjektivizem. / *Kulturális szubjektivizmus.*
- B Kulturni relativizem. / *Kulturális relativizmus.*
- C Kulturni pozitivizem. / *Kulturális pozitívizmus.*
- D Kulturni determinizem. / *Kulturális determinizmus.*

(1 točka/pont)

3.7. Kaj je vzrok za nastanek znotrajkulturnih raznovrstnosti modernih družb?

Mi az oka a modern társadalmakban keletkező kultúraköziségnek, a kultúrák közti különbségeknek?

_____
_____
_____

(2 točki/pont)

3.8. Kaj so subkulture in kaj protikulture? / *Mik a szubkultúrák és mik az ellenkultúrák?*

Subkulture / *Szubkultúrák:* _____

_____ (1)

Protikulture / *Ellenkultúrák:* _____

_____ (1)

(2 točki/pont)

3.9. Razložite, kaj je kulturna difuzija, in navedite primer.

Magyarázza meg, mi a kulturális diffúzió, és adjon meg erre egy példát is!

Razlaga / Magyarázat: _____

_____ (1)

Primer / Példa: _____

(1)
(2 točki/pont)

3.10. Kako imenujemo način spreminjanja kulture, ko družbe same ustvarjajo nove kulturne elemente? Obkrožite pravilno rešitev.

Hogyan nevezzük a kultúra azon változását, amikor a társadalmak saját maguk új kulturális elemeket hoznak létre? Karikázza be a helyes megoldást!

- A Intervencija. / Intervenció.
- B Interpelacija. / Interpelláció.
- C Inovacija. / Innováció.
- D Invencija. / Invenció.

(1 točka/pont)

4. Odklonskost in kriminaliteta / A deviancia és a bűnözés

4.1. Katera ravnanja opredelimo kot odklonska?

Mely viselkedés határozható meg deviánsként?

_____ (1 točka/pont)

4.2. Navedite dva družbena/kulturna dejavnika, ki vplivata na pojmovanje in opredelitev odklonskosti.

Adjon meg két olyan társadalmi/kulturális tényezőt, amely hatással van a deviancia megfogalmazására és meghatározására!

Prvi dejavnik / *Első tényező:* _____ (1)

Drugi dejavnik / *Második tényező:* _____ (1)
(2 točki/pont)

4.3. Pojasnite enega izmed dejavnikov, ki ste ga navedli v odgovoru 4.2..

A 4.2-es számú válaszában megjelölt tényezők egyikét magyarázza is meg!

Izbrani dejavnik / *Kiválasztott tényező:* _____

Pojasnitev / *Magyarázat:* _____
_____
_____ (2 točki/pont)

Vir 1 / 1. forrás

Gotovo sem bil ves rdeč v lice, ko sva prišla vštric. Tedaj mi je prišlo iz ust kar samo od sebe:
»Guten Morgen ...!«.

Moj glas je bil svečan, podložniški, in srce mi je pri pozdravu močno utripalo. Tujec bo zagotovo zelo zadovoljen in neko toplo čustvo me je navdajalo. Toda nenadoma se je pred menoj zrušil ves svet. Tujec je zasukal glavo proti meni, da sem mogel videti njegove oči. Te oči so bile ponižujoče, obsojajoče. Z močnim glasom je tujec odzdravil po slovenski: »Dobro jutro, mladi gospod!« Vse, kar sem v naglici mogel zapopasti, je bilo zame udarec po glavi. Mahoma se mi je od doživete sramote stemnilo pred očmi. Bil sem neznansko ponižan, da bi se najraje pogreznil na dno pekla. Lovil sem sapo kakor utopljenec.

(Prežihov, V. (1960): Solzice, Knjižnica Sinjega galeba, Mladinska knjiga, Ljubljana, str. 82)

4.4. Katera oblika odklonskosti je razvidna iz vira 1? Navedite in pojasnite jo.

A deviancia mely formájára utal az 1. forrás? Nevezze meg és magyarázza meg azt!

Navedba / *Megnevezés:* _____ (1)

Pojasnitev / *Magyarázat:* _____
_____
_____ (2)
(3 točke/pont)

4.5. Navedite in pojasnite dva načina ugotavljanja razširjenosti kriminalitete.

Nevezze meg és magyarázza meg a bűnözés kiterjedésének megállapítását szolgáló két módot!

Navedba in pojasnitev prvega načina / *Az első mód megnevezése és magyarázata:* _____

---

(2)

Navedba in pojasnitev drugega načina / *A második mód megnevezése és magyarázata:* _____

---

(2)

(4 točke/pont)

Vir 2 / 2. forrás

... poleg rojenih zločincev obstajajo tudi zločinci, ki to postanejo zaradi sprememb v delovanju možganov. Te spremembe zmanjšujejo sposobnost razlikovanja med dobrim in slabim. So pa tudi zločinci, ki so se takšnega vedenja naučili.

(Počkar, M., Tavčar Krajnc, M. (2011): Sociologija, Učbenik za sociologijo v 4. letniku gimnazijskega programa, DZS, Ljubljana, str. 138)

4.6. Katera teorija odklonskosti je razvidna iz vira 2 in kdo je njen avtor?

Mely devianciaelméletre utal a 2. forrás? Ki az elmélet szerzője?

Teorija odklonskosti / *Devianciaelmélet:* _____

(1)

Avtor / *Szerző:* _____

(1)

(2 točki/pont)

4.7. Predstavite enega od argumentov E. Durkheima, da je odklonskost lahko tudi funkcionalna.

Mutassa be E. Durkheim azon érveinek egyikét, miszerint a deviancia funkcionális is lehet!

(2 točki/pont)

Vir 3 / 3. forrás

Na tožilstvih je bilo v letu 2016 ovadenih 34.267 polnoletnih storilcev, kar je za 7 % manj kot v letu pred tem. Od tega je bilo nekaj več kot polovica (55,5 %) ovadb zavrženih. V približno petini primerov (19 %) se je tožilec odločil za neposredno vložitev obtožnega akta. V 12 % primerov je bila vložena zahteva za preiskavo, 9 % obtožnih aktov pa je bilo vloženi po preiskavi. Največ ovadb je bilo vloženi zaradi naslednjih kaznivih dejanj: tatvine in velike tatvine, goljufije in poslovne goljufije, nasilje v družini in neupravičena proizvodnja in promet z drogami.

Ovadenih je bilo tudi 1.746 pravnih oseb (14 % manj kot v prejšnjem letu). Največ teh ovadb, 75 %, je bilo zavrženih. V 10 % primerov je bila vložena zahteva za preiskavo, za okrog 7 % primerov so bili vloženi neposredni obtožni akti, 6 % obtožnih aktov pa je bilo vloženi po preiskavi. Skoraj polovica ovadb pravnih oseb (45 %) je bila vložena zoper kaznivi dejanji poslovne goljufije in kršitev temeljnih pravic delavcev.

(<http://www.stat.si/StatWeb/News/Index/6718>. Pridobljeno: 10. 5. 2018.)

4.8. Kateri družbeni nadzor je razviden iz vira 3? Predstavite njegove značilnosti.

Mely társadalmi ellenőrzésre utal a 3. forrás? Mutassa be annak jellegzetességeit!

Družbeni nadzor / *Társadalmi ellenőrzés:* _____ (1)

Predstavitev / *Bemutató:* _____
_____
_____
_____ (2)
(3 točke/pont)

4.9. Navedite enega od možnih ciljev kaznovanja storilcev kaznivih dejanj.

Adja meg a bűncselekmények elkövetői büntetésének egy lehetséges célját!

_____
_____ (1 točka/pont)

Prazna stran

Üres oldal